

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЮРІЯ КОНДРАТЮКА

ПОГОДЖЕНО:

В.о. декана гуманітарного факультету
доцент, к. пед. н.,

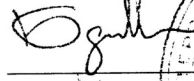
 А.О. Агейчева

25 лютого 2019 р.

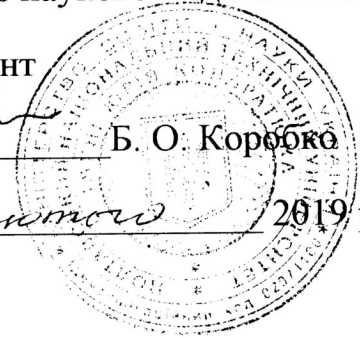
ЗАТВЕРДЖЕНО:

Заступник голови приймальної комісії
проректор з науково-педагогічної роботи,

д.т.н., доцент

 Б. О. Коробко

26 лютого 2019 р.

ПРОГРАМА
ДОДАТКОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

зі спеціальності 035 «Філологія»
спеціалізації 035.041 «Германські мови та літератури (переклад включно),
перша – англійська»
галузі знань 03 «Гуманітарні науки»
освітній рівень – «магістр»

(на основі ступеня бакалавра, здобутого за іншою спеціальністю)

Програму затверджено на засіданні Вченої ради
гуманітарного факультету

Протокол № 8 від «21» лютого 2019

ПОЛТАВА 2019

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Програму складено відповідно до галузевого стандарту вищої освіти України «Засоби діагностики якості вищої освіти бакалавра».

Додаткове вступне випробування проводиться на підставі оцінки рівня професійних знань, умінь та навичок випускників, передбачених ГСВО МОНУ «Освітньо-кваліфікаційна характеристика бакалавра, здобутого за іншою спеціальністю, з використанням загальнодержавних методів комплексної діагностики (складення комплексного кваліфікаційного державного екзамену).

Для забезпечення ефективності реалізації завдань освітньої та професійної підготовки, що визначені в освітній програмі, при відборі студентів, що мають кваліфікацію бакалаврів з іншої галузі знань, ставляться вимоги щодо їх здібностей і підготовленості у вигляді системи знань, умінь і навичок, визначених програмою базової вищої освіти зі спеціальності 035 «Філологія» спеціалізації 035.041 «Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська».

Зокрема, додаткове фахове випробування зі спеціальності 035 «Філологія» враховує рівень сформованості:

- розуміння загальних рис, властивостей і особливостей будови мови, її закономірностей, реалізації цих закономірностей в окремих мовах; знання основних понять і категорій мови як засобу комунікації; розуміння історичних умов виникнення і розвитку англійської мови, процесів і причин змін у галузі фонетики, граматики, лексики англійської мови від часу її утворення до сучасного періоду; розуміння синтаксичних і морфологічних правил і закономірностей англійської мови, вміння використовувати їх у професійних, наукових та інших цілях;

- розуміння теоретичних основ перекладацької праці, основних компонентів фахової перекладацької майстерності для різних видів перекладу; розуміння основних закономірностей процесу перекладу і типів перекладацьких відповідників на основі положень гносеології та теорії комунікації; знання конкретних закономірностей адекватного письмового перекладу мовних одиниць від слова, сполучення, фразеологізмів, специфічних за структурною формою вільних словосполучень, різних типів речень і текстів; здатність аналізувати оригінальні тексти і адекватно перекладати англійськомовну науково-технічну літературу; здатність здійснювати скорочений запис ускладнених речень та текстів з метою подальшого його застосування при усному послідовному перекладі; здатність до семантико-лінгвістичного та логіко-сміслового аналізу будь-якого тексту, розрізнення типів тексту за різними підставами, вибору оптимального процесу редагування конкретного тексту перекладу; здатність до ефективного спілкування у побутовому, академічному та професійному середовищі;

- здатності вільно висловлюватися англійською мовою в усній та письмовій формі, не відчуваючи браку мовних засобів для вираження думки;

розуміти різноманітні англомовні тексти великого обсягу і розкривати імпліцитну інформацію, що міститься в них; ефективно і гнучко використовувати англійську мову в різноманітних ситуаціях соціального, навчально-академічного, професійного та міжкультурного спілкування; висловлюватися англійською мовою в усній та письмовій формі з необхідним ступенем деталізованості й тематичної складності, демонструючи вільне володіння прийомами структурної побудови тексту, засобами зв'язності та цілісності на суперсинтаксичному рівні; літературно правильно перекладати з української на англійську а також з англійської на українську суспільно-політичні, наукові та художні тексти, орієнтуючись на ознаки відповідного стилю при перекладі.

Освіту за спеціальністю 035 «Філологія» спеціалізації 035.041 «Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська» ОР «Магістр» мають право отримати студенти, які мають кваліфікацію бакалавра з іншої галузі знань та успішно здали додаткове вступне випробування.

2. ЕТАПИ ТА ЗМІСТ ДОДАТКОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

Додаткове вступне випробування передбачає тестову перевірку знань абітурієнтів. Тестова перевірка знань складається з наступних дисциплін:

- Вступ до мовознавства
- Вступ до перекладознавства
- Порівняльна лексикологія англійської та української мов
- Порівняльна стилістика англійської та української мов
- Порівняльна граматика англійської та української мов

Проведення додаткового фахового випробування зі спеціальності 035 «Філологія» спеціалізації 035.041 «Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська» повинно ґрунтуватись на наступних принципах:

- уніфікація методики та умов проведення екзамену;
- забезпечення інформаційної та психологічної підготовки студентів до екзамену;
- зв'язок внутрішньовузівського контролю з галузевою системою атестації та ліцензування фахівців;
- дотримання вимог секретності при використанні чи зберіганні матеріалів діагностики.

3. ВИМОГИ ДО ТЕСТОВИХ ЗАВДАНЬ

Тестові завдання повинні бути закритої форми, мати чотири варіанти відповідей, серед яких вірною є лише одна.

Кількість тестових завдань з відповідної дисципліни визначається в залежності від кількості відведених годин на її вивчення. Загальна кількість тестових завдань складає 40.

4. ПРОЦЕДУРА ПРОВЕДЕННЯ ДОДАТКОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

Протягом однієї астрономічної години здійснюється тестування з використанням стандартних білетів. Кожний абітурієнт вносить в бланк для відповідей свої реквізити і протягом 60 хвилин відповідає на тестові завдання.

5. СТРУКТУРА ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ

Додаткове вступне випробовування оцінюється за якісною дворівневою шкалою «здав / не здав». Вступник допускається до участі у фаховому вступному випробуванні за умов отримання на додатковому вступному випробуванні якісної оцінки «здав». Якісна оцінка «здав» виставляється вступникові, якщо результат додаткового вступного випробовування складає не менше ніж 50% тестових питань.

6. ПРОГРАМНІ ПИТАННЯ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ДОДАТКОВЕ ВСТУПНЕ ВИПРОБУВАННЯ

Вступ до мовознавства

Мова і суспільство. Походження і розвиток мови. Функції мови. Мова і мовлення. Мова як система і структура. Мова як знакова система. Структура мови. Рівні мовної системи. Фонологічний рівень мови. Звуки як одиниці мовлення. Артикуляційні та акустичні характеристики звуків. Фонема як одиниця мови. Звук і фонема. Комбінаторні і позиційні зміни фонем. Фонетичне членування мовленнєвого потоку. Наголос. Інтонація. Письмо і графіка. Лексико-семантичний рівень мови. Лексикологія. Одиниці лексико-семантичного рівня. Лексичне значення та його типи. Семантична структура слова. Семантичні відношення на лексико-семантичному рівні (лексико-семантичні групи, синонімія, антонімія, омонімія, паронімія, гіпонімія). Диференціація словникового складу мови (територіальна, хронологічна, соціальна, стилістична). Морфемно-дериваційний рівень мови. Одиниці морфемно-дериваційного рівня. Морфема і морф. Позиційні, семантичні і функціональні типи морфем. Морфологічний рівень мови. Одиниці морфологічного рівня. Морфологічне значення. Засоби вираження граматичних значень. Морфологічні форми. Структурні типи морфологічних форм. Морфологічні категорії. Морфологічні парадигми. Частини мови. Класифікаційні ознаки частин мови. Транспозиція та омонімія в системі частин мови. Синтаксичний рівень мови. Одиниці синтаксичного рівня мови. Типи речень у мовах світу. Актуальне членування речень. Класифікація мов світу.

Генеалогічна класифікація мов світу
Типологічна класифікація мов світу
Ареальна класифікація мов світу.

Вступ до перекладознавства

Переклад як поняття і предмет. Неоднозначність понять «переклад» і «тлумачення». Зародження та використання тлумачення і перекладу. Переклад і тлумачення як засоби збагачення національних мов. Сфери і рівні використання тлумачення і перекладу. Активний і пасивний словник перекладача і тлумача. Суб'єктивні та об'єктивні чинники засвоєння лексичних одиниць. Денотативне і конотативне значення слова, особливості їх передачі шляхом перекладу. Універсальна лексика у словотворчому запасі перекладача \ тлумача. Ієрархічна стратифікація мовних одиниць та їх використання при перекладі \ тлумаченні. Реалізація значень мовних одиниць фонологічного, морфологічного, лексичного та синтаксичного рівнів. Типи синтаксичного зв'язку. Фахова відмінність перекладача і тлумача. Умови успішної праці перекладача і тлумача. Режими праці фахового перекладача \ тлумача: лінійний, тлумачення гіда, тлумачення з аркуша, тлумачення-нашіптування, синхронне та послідовне тлумачення. Транскодування як спосіб відтворення різних мовних одиниць. Особливості відтворення власних назв англійською та українською мовами. Адекватний та еквівалентний переклад, еволюція цих понять. Типи еквівалентності за Коллером. Рівні відтворення для визначення повноцінного перекладу. Різномовна еквівалентність \ адекватність багатозначних слів. Перекладність і неперекладність мовних одиниць. Екстралінгвістичні знання перекладача. Структура фонових знань перекладача.

Порівняльна лексикологія англійської та української мов

Морфологічна структура англійських та українських слів. Історія типологічних досліджень лексичних одиниць англійської та української мов. Типи словотворення, що притаманні англійській мові. Фактори, що обумовлюють типологічне вивчення лексикону. Соціально, стилістично та функціонально обумовлені класи слів. Аббревіатури в англійській та українській мовах. Редуплікація. Англійські та українські діалекти. Вульгаризми, жаргонізми та лайливі слова. Стилiстично обумовлені класи лексикону: професіоналізми, поетизми та інші. Стилiстично обумовлені класи лексикону: архаїзми, неологізми. Ономасіологічна та семасіологічна характеристики лексичних одиниць. Словотворення за допомогою префіксів, притаманних лише українській мові. Типи оцінювальних суфіксів (збільшувані та зменшувані). Роль наголосу у формуванні різних частин мови. Інтернаціоналізми та їх типи. Фразеологічні одиниці в англійській та в українській мовах.

Порівняльна стилістика англійської та української мов

диференціація англійської лексики. Нейтральний, літературний та розмовний шари мови. Стилiстично забарвленнi слова: поетичнi, книжнi, жаргонiзми, професiоналiзми, варваризми, дiалектизми, тощо. Фонетичнi тропи: алiтерацiя, рима, ритм, асонанс, какофонiя, евфонiя, ономатоопiя. Метафора. Метонiмiя, синекдоха. Порiвняння, перифраз, гiпербола, алегорiя, зевгма, пап. Епiграма. Синтаксичнi тропи та фiгури: паралелiзм, каезмус. Стилi англійської мови: художнiй стиль. Стилi англійської мови: публiцистичний та газетний. Повтори: епiфора, анафора, анепiфора, анапафора. Градацiя i антиградацiя. Полiсiндетон, асiндетон.

Порiвняльна граматика англійської та української мов

Типологiя морфологiчної системи. Морфема в англійській та українській мовах. Граматична категорiя як одиниця вимiру iзоморфних та аломорфних властивостей мов на морфологiчному рiвнi. Iзоморфiзм та аломорфiзм iменника та його граматичних категорiй в англійській та українській мовах. Iзоморфiзм та аломорфiзм дiєслова та його граматичних категорiй в англійській та українській мовах. Iзоморфiзм та аломорфiзм морфологiчної будови слова. Лексико-граматична природа прикметника в порiвнювальних мовах. Спiльнi та вiдмiннi риси числiвника в порiвнювальних мовах. Прислiвник, особливостi функцiонування в українській та англійській мовах. Порiвняльний аналіз службових частин мови. Типологiя словосполучення. Порiвнювальний аналіз синтаксичних систем. Типологiя типiв синтаксичного зв'язку у реченнi. Порiвнювальний аналіз особливостей надсинтаксичних одиниць англійської та української мов.

Розробники:

в. о. зав. кафедри iноземної фiлологiї та перекладу,

кандидат фiлологiчних наук, доцент

 А. П. Болотнікова

кандидат фiлологiчних наук, доцент

кафедри iноземної фiлологiї та перекладу

 А. К. Павельєва